UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

15.1- Mesleki Gelişim

MESLEKİ GELİŞİM

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Mesleki Gelişim: Bir meslekte, o mesleğin gereklerini yapmak için bilinmesi gerekenlere yenilik ve değişen bilgi ve becerileri katarak konusunda uzmanlaşmaktır.

Mesleki gelişim için öncelikle bireyin kendisini geliştirmesi, fiziksel, ruhsal, bedeni olarak kendisini tanıması, beceri, yetenek ve öğrenme merakı, kendini yenileme isteği hususları arasında sıkı bir ilişki vardır.

MESLEKİ GELİŞİM

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Kendini Geliştirme

Gelişim, belirli bir duruma doğru gerçekleşen olumlu değişim sürecidir. Kendini geliştirmekse insanın olmak istediği ve belirlediği bir kişisel durumu elde etmek için gerçekleştirdiği değişim sürecidir. Başka bir deyişle **kendini geliştirme, olmak istenilen yere varma çabasıdır.**

MESLEKİ GELİŞİM

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Yukarıda belirttiğimiz hususlar sonucu; belli bir eğitimle kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan kuralları belirlenmiş işe **MESLEK** denir.

Meslek ve iş birbirine karıştırılan kavramlardır.

İş ise; belli bir işyerinde yapılan ve karşılığında maaş alınan fikri veya bedeni yarar getiren her çalışmadır.

MESLEKİ GELİŞİM

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Mesleki gelişimi için bireyin:

1- **Bellek(Hafıza):** Yaşananları, öğrenilenleri ve algılananları, geçmiş ve gelecekle ilişkisini, bilinçli olarak zihinde saklama gücü, kısaca her şeyi akılda tutabilme,

2- Muhakeme: Öğrenilenleri, yaşanan problemleri değerlendirerek gelecekle ilişki ve sonuçları bulmak, problem çözebilmek, mantıklı, çözüm odaklı sonuçlar yaratabilmektir.

3- **Düşünme:** Elde edilen bilgilerden neden-sonuç ilişkilerden, bunu kendi çalışma ortamı ve mesleğine uygun iş yapabilme ve uyum yaratma gücü, çözüm odaklı insan olabilmektir.

Aşağıdakilerden hangisi **işin** tanımıdır?

A. Fikri veya bedenî yarar getiren her çalışmadır
B. İşletmelerde işlerin uygun olarak bölünmesidir
C. Elverişli ve isteğe uygun iş bulunmasıdır
D. İş gücünden yararlanılmasıdır

DOĞRU
CEVAP A

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi, belli bir eğitimle kazanılan sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, **kuralları belirlenmiş işe** verilen addır?

A. Meslek
B. Diploma
C. İşçi
D. İşveren

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Bir meslekte, o mesleğin gereklerini yapmak için bilinmesi gerekenlere yenilik ve değişen bilgi ve becerileri katarak **konusunda uzmanlaşmaya** ne denir?

A. Üniversite öğrenciliği
B. Mesleki gelişim
C. Açık öğretim
D. Kültür

DOĞRU CEVAP B

e-src COM.TR

Bir meslekte o mesleğin gereklerini yapmak için bilinmesi gerekenlere yenilik ve değişen bilgi ve becerileri katarak **alanında uzmanlaşmaya** verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

A. İşe bağlı olmak
B. Mesleki gelişim
C. Oryantasyon
D. Kültür

DOĞRU CEVAP B

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi **mesleki gelişime** örnek teşkil eder?

A. Mesleği ile ilgili eski teknolojileri sürdürmek
B. Meslek dışı sorunları çözmek
C. Mesleği ile ilgili kurslara katılmak
D. Mesleği ile ilgili pratik yapmamak

DOĞRU
CEVAP C

e-src COM.TR

Aşağıdaki sorulardan hangisi **kendini geliştirme çabası** içinde olan birisinin soracağı sorulardan biri ***olamaz?***

A. Ne yapmalı?
B. Neyi değiştirmeli?
C. Çabalamak neye yarar?
D. Neye ulaşmalı?

YANLIŞ
CEVAP C

Aşağıdaki ifadelerden hangisi sürücülerin mesleki gelişimiyle ilgili ***değildir?***

A. Yeni çıkan yasalarla ilgili bilgi sahibi olmak
B. Araçlarda gelişen donanımların özelliklerini öğrenmek
C. Güzergâh ve kara yolları ile ilgili bilgilerini güncellemek
D. Mesleki etiğine uymayan davranışlar göstermek

YANLIŞ
CEVAP D

e-src COM.TR

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Mesleki Yozlaşma ve Etik Dışı Davranışlar

Yozlaşma kamu kaynaklarının özel çıkarlara yönelik olarak kullanılması, toplumun ahlaki değerlerinden sapması olarak tanımlanabilir.Günümüzde gelişmiş ve az gelişmiş ülkelerde yönetimde yer alan kişilerin fayda sağlamak için ahlak ve hukuk kurallarını ihlal etmeleri toplumda yozlaşma sürecini başlatmıştır. Toplum içinde değer karmaşası oluşması etik değerlerin bozulmasına neden olmaktadır, bu durum kısaca yozlaşma olarak nitelendirilir.

Mesleki Yozlaşma

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Mesleki Yozlaşmanın Nedenleri;

- Aşırı hırs, bencillik ve açgözlülük.
- İnsan hayatına yeterli hassasiyetin gösterilmemesi.
- Eksik değerlendirme.
- Plansızlık.
- İyi niyetle arkadaşlarını koruma güdüsü
- Yasaların ve kuralların bilinmemesi.

Aşağıdakilerden hangisi mesleki yozlaşmanın nedenlerinden ***değildir?***

A. Aşırı hırs
B. Plansızlık
C. Düzenli çalışma
D. Eksik bilgi

DOĞRU
CEVAP C

Aşağıdakilerden hangisi mesleki yozlaşmanın nedenlerinden ***değildir?***

A. Hizmet verilen müşteriyi zarara uğratmak
B. Hizmet verilen müşteriyi kandırmak
C. Hizmet verilen müşteriye eksik bilgi vermek
D. İşin gereklerini yerine getirmek

DOĞRU
CEVAP D

esrc COM.TR

Mesleki değerlerimiz açısından geçmiş ve günümüz meslek erbabı profili arasındaki **farkın en önemli sebebi** nedir?

A. Tüketimin azalması
B. Ahlaki ilkelerin yitirilmesi
C. Meslek erbabının niteliğinin artması
D. Paranın önem kazanması

DOĞRU
CEVAP B

e-src COM.TR

Öğrenme, bireyin yaşantılar sonucu davranışlarda meydana gelen oldukça uzun süreli değişmelerdir. Bir bilgi ve becerinin, öğrenme sayılması için davranışta değişiklik yapması ve davranıştaki değişikliğin uzun süreli olması gerekmektedir. Yeni öğrenmeler ile kişinin kapasitesi gelişir, önceden yapamadığı bir şeyi yapabilir hale gelir. Daha geniş anlamda, öğrenme sonucu, birey içinde bulunduğu evrene yeni bir anlam yükler ve evrendeki konumunu yeniden tanımlar

Öğrenme Türleri Nelerdir?

1. Koşullanma Yoluyla Öğrenme : Organizmanın başlangıçta tepkide bulunmadığı bir uyarıcıya tepki göstermeyi öğrenmesine **koşullanma yoluyla öğrenme** denir. Bu öğrenme türü klasik ve edimsel olmak üzere ikiye ayrılır.

a. Koşullanma Yoluyla Öğrenme

b. Edimsel Koşullanma Yoluyla Öğrenme

2. **Bilişsel Öğrenme :** Bilişsel öğrenmenin temelinde bireyin düşünmesi, hatırlaması, yeni bilgileri zihninde depolaması ve eski bilgilerle bağlar kurması yatar.

3. **Kavrayış (İçgörü) Yoluyla Öğrenme :** Kavrayış yoluyla öğrenmede başlangıçta problemin çözümünde hiçbir ilerleme görülmez, sonrasında problemin çözümü birdenbire zihinde oluşur. Olaylar arasındaki bağ bir anda kurulur.

4. **Farkına Varmadan (Gizil) Öğrenme :**Farkına varmadan öğrenmede organizma çevresinde olup biten olayları, durumları farkında olmadan depolar.

5. Psikomotor Öğrenme : Psikomotor öğrenmede önemli olan bir eylemin, becerinin en doğru ve en iyi şekilde yapılmasıdır. Herhangi bir psikomotor becerinin kazanılması için organizmanın önce gerekli olgunluğa ulaşması gerekir.

6. Deneme Yanılma Yoluyla Öğrenme : Bu öğrenme türünde bir problemle karşılaşan organizma çeşitli davranışlarda ve tepkilerde bulunur. Süreç içinde işine yarayan davranışları tekrar eder, işine yaramayanları ise terk eder. Tekrar sayısı arttıkça hata miktarı azalır, hata miktarı azaldıkça da öğrenme düzeyi artar.

7. Model Alarak Öğrenme : Davranışların çoğu toplumsal bir cevrede biçimlenir. Çocuklar ve gençler kendilerinden önceki kuşakları model alırlar. Anne, baba, öğretmenler, toplumca beğenilen sporcu ve sanatçılar, bilim insanları vb. model olarak alınır. Olumlu davranışlar model alındığı gibi olumsuz davranışlar da model alınabilir.

8. Deneme Yanılma Yoluyla Öğrenme : Bu öğrenme türünde bir problemle karşılaşan organizma çeşitli davranışlarda ve tepkilerde bulunur. Süreç içinde işine yarayan davranışları tekrar eder, işine yaramayanları ise terk eder. Tekrar sayısı arttıkça hata miktarı azalır, hata miktarı azaldıkça da öğrenme düzeyi artar.

9. Sosyal öğrenme : Sosyal öğrenme **başkalarını gözlemleyerek çevreden öğrenme** olarak tanımlanabilir İnsanlar, doğrudan veya dolaylı olarak başkalarıyla *sosyal etkileşimlere girerek* veya çeşitli medya araçları aracılığıyla davranışları gözlemler, bu sırada taklit yoluyla bazı davranışları kendileri de sergilemeye başlarlar. Dolayısıyla sosyal öğrenme teorisine göre öğrenme her zaman sosyal bir bağlamda olur ve illâ ödüllendirme veya cezalandırma olmasına gerek yoktur; ama tabii ki *ek olarak* ödüllendirilenler davranışlar daha sık taklit edilir, cezalandırılanlardan ise daha çok uzak durulur.

Yaşantılar sonucu davranışlarda meydana gelen **uzun süreli değişimlere** ne ad verilir?

A. Dikkat
B. Öğrenme
C. İşgücü
D. Güdü

DOĞRU
CEVAP B

e-src COM.TR

Başka insanların **deneyimlerinden** yararlanarak öğrenmeye ne ad verilir?

A. Deneme yanılma
B. Sosyal öğrenme
C. Edimsel öğrenme
D. Tepkisel koşullanma

DOĞRU
CEVAP B

esrc COM.TR

Mesleki Bilgi Kaynakları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Meslek seçimi yaşamınızda önemli bir rol oynamaktadır. Meslek seçimi yaparken ilgilerinizin, yeteneklerinizin ve değerlerinizin yanı sıra mesleklerle ilgili bilgileri de dikkate almalısınız.

Bu bilgileri güvenilir ve güncel mesleki bilgi kaynaklarından sağlamanız meslek seçimi için çok önemlidir.

Mesleğin tanımı, meslek eğitimine giriş koşulları, çalışma ortamı, maaşı, kariyer süreci, meslek eğitiminin verileceği üniversitenin kalitesi, mesleğin istihdam oranı gibi sorular mesleki bilgi kaynaklarını kullanarak araştırmanız gereken konulardır.

Mesleki Bilgi Kaynakları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Bazı mesleki bilgi kaynaklarını şöyle sıralayabiliriz.

- Meslek odaları, dernekler
- Meslek kişileri
- Meslekleri tanıtan kitap, broşür vb.

Aşağıdakilerden hangisi mesleki bilgi kaynaklarından ***değildir?***

A. Mesleki yeterlilik sınavları
B. Meslek odaları, dernekler
C. Meslek kişileri
D. Meslekleri tanıtan kitap, broşür vb.

YANLIŞ
CEVAP A

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi **mesleki bilgi kaynaklarından** birisidir?

A. Meslek standardı
B. Meslek deneyim
C. Meslek odaları, dernekler
D. Meslek yeterlilik sınavları

DOĞRU
CEVAP C

Aşağıdakilerden hangisi **mesleki deneyimlerini paylaşma** olarak değerlendirilebilir?

A. Firmanın sürücüye güzergâh bildirimi
B. Sürücülerin kurallara uygun olarak araç kullanması
C. Sektör temsilcilerinin düzenlediği eğitim organizasyonları
D. Sürücülerin araç bakımlarını düzenli yapması

DOĞRU
CEVAP C

e-src COM.TR

"……., teorik bilginin pratiğe döküldüğü, gerçek deneyimlerin kazanıldığı bir süreçtir. "
Yukarıda **boş bırakılan yere** aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A. Yetenek
B. Güçlü iletişim
C. Meslek deneyimi
D. Taşımacılık

DOĞRU CEVAP C

e-src COM.TR

İki nokta arasında yük ve yolcu akışını , rahat ve güvenli bir şekilde sağlayan kişiye **şoför denir.**

İki nokta arasında yük ve yolcu akışının tam ve doğru şekilde gerçekleşmesinde etkili rol oynayan meslek grubu **sürücülük** mesleğidir.

Kara yolunda, **ticari olarak tescil edilmiş bir motorlu taşıtı süren**, SRC belgesi ve psikoteknik belgesi bulunan kişiye ne ad verilir?

A. Operatör
B. Şoför
C. Makinist
D. Kaptan

DOĞRU CEVAP B

e-src COM.TR

İki nokta arasında yük ve yolcu akışının tam ve doğru şekilde gerçekleşmesinde etkili rol oynayan **meslek grubu** aşağıdakilerden hangisidir?

A. Sürücülük mesleği
B. Satış ve pazarlama
C. Halkla ilişkiler
D. Gümrük hizmetleri

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Şoförlük mesleğinin gelişimi için yapılması gerekenlerden bazıları şunlardır.

- Faaliyetleri emniyetli ve verimli olacak şekilde planlamak
- Taşımacılık faaliyetlerinde görev alan taraflar arasında iş birliğini sağlamak
- Karşılıklı saygı göstermek ve ortak değerleri önemsemek
- Konaklama sorunlarının giderilmesi
- Sosyal hakların ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi

Aşağıdakilerden hangisi şoförlük mesleğinin gelişimi için yapılması gerekenlerden **değildir?**

A. Faaliyetleri emniyetli ve verimli olacak şekilde planlamak
B. Taşımacılık faaliyetlerinde görev alan taraflar arasında iş birliğini sağlamak
C. Taraflar arasında ayrımcı bir iletişim sağlamak
D. Karşılıklı saygı göstermek ve ortak değerleri önemsemek

YANLIŞ
CEVAP C

e-src COM.TR

Sürücülük mesleğinin sektördeki yerinin geliştirilmesinde aşağıdaki çalışmalardan hangisi **yer almaz?**

A. Konaklama sorunlarının giderilmesi
B. Sosyal hakların iyileştirilmesi
C. Çalışma şartlarının iyileştirilmesi
D. Uzun yolculukların tek şoförle tamamlanması

YANLIŞ
CEVAP D

e-src COM.TR

Ahilik :

Ahi Evran tarafından Hacı Bektaş-ı Veli'nin tavsiyesiyle kurulan esnaf dayanışma teşkilatıdır. halkın sanat, ticaret, ekonomi gibi çeşitli meslek alanlarında yetişmelerini sağlayan, onları hem ekonomik hem de ahlaki yönden yetiştiren, çalışma yaşamını iyi insan meziyetlerini esas alarak düzenleyen bir örgütlenmedir. Ahilik iyi ahlakın, doğruluğun, kardeşliğin, yardımseverliğin kısacası bütün güzel meziyetlerin birleştiği bir sosyo-ekonomik düzendir.

Ahilik İlkeleri Şunlardır:

Çalışma saatlerine uymak, Kaliteli üretim yapmak, Disiplinli çalışmak, Milli ekonomiye destek olmak, Tasarruflu olmak, Müşteriyi kandırmamak, Can ve mal güvenliğini sağlamak, Dürüst olmak, Güvenilir olmak, Düzenli, intizamlı ve tedbirli olmak, Sabırlı olmak, Sözünde ve özünde adaletli olmak

‘’Şoförlük mesleğinin yerine getirilmesinde yolcu ve yüke **zarar vermeden ulaştırılması** gerekir.’’ İfadesi aşağıdaki ahilik ilkelerinden hangisinin kapsamındadır?

A. Sabırlı olma ilkesi
B. Can ve mal güvenliği ilkesi
C. Disiplinli çalışma ilkesi
D. Tasarruflu olma ilkesi

DOĞRU
CEVAP B

e-src COM.TR

Bir lojistik şirketinde şoför olarak çalışan Hakan Bey, ürünün teslimatı esnasında paketlerinden birini yanlışlıkla kırmış ve bu durumu da işverenine bildirmiştir.
Hakan Bey bu davranışıyla aşağıdaki ahilik ilkelerinden hangisine **uymuştur?**

A. Sabırlı olma
B. Dürüst olma
C. Tasarruflu olma
D. Çalışma saatlerine uyma

DOĞRU
CEVAP B

esrc COM.TR

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

15.2- Mali Yeterlilik - Mesleki Yeterlilik Ve Mesleki Saygınlık Kavramları

Mali Yeterlilik - Mesleki Yeterlilik Ve Mesleki Saygınlık

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Tanımlar

MADDE 4 – (1) 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununda belirtilen tanımlara ek olarak bu Yönetmelikte geçen;

Mali yeterlilik: Bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerle ilgili **bir işletmenin kurulmasını, sağlıklı yönetilmesini ve işletilmesini sağlamaya yönelik gerekli mali kaynaklara sahip olmayı,**

Mesleki saygınlık: Ticari alanda ve karayolu taşımacılık faaliyetlerinin icrası ile ilgili **kurallara uygun davranmayı** ve faaliyet göstermeyi,

Mali Yeterlilik - Mesleki Yeterlilik Ve Mesleki Saygınlık

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Mesleki yeterlilik: Karayolu taşımacılık faaliyetlerinin icrası ile ilgili **eğitim, bilgi, beceri ve donanıma sahip olmayı**,

Mesleki yeterlilik eğitimi: Bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerle ilgili **bir mesleki yeterliliğin kazandırılması amacıyla ilgili mevzuat çerçevesinde verilen eğitimi ifade** eder.

Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlilik Eğitimi Yönetmeliğine göre mesleğin icrası ile ilgili **eğitim, bilgi, beceri ve donanıma sahip olma** aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ifade edilmektedir?

A. Mesleki yeterlilik
B. Mesleki saygınlık
C. Mesleki yetkinlik
D. Mesleki yatkınlık

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nde; genel olarak ticari alanda ve mesleğin icrası ile ilgili konularda **kötü şöhret sahibi olmamak**, kara yolu taşımacılık faaliyetlerinin icrası ile ilgili kurallara uygun davranmak ve faaliyet göstermek, ne olarak tanımlanır?

A. Orta düzey yönetici
B. Üst düzey yönetici
C. Mesleki yetkinlik
D. Mesleki saygınlık

DOĞRU
CEVAP D

e-src COM.TR

Meslek Ahlakı: Bir mesleğin, o meslekte liyakat sahibi kişilerce: mesleğin gereklerine, önemine ve onuruna uygun **icra edilmesine** denir.

Çalışma Ahlakı

Genel olarak, çalışmaya yönelik olarak sahip olunan olumlu değerlerle ve tutumlarla ilgili bir kavram olan çalışma ahlakı, hem bireysel düzeyde hem de toplumsal düzeyde ele alınabilir. Bireyin sahip olduğu, kendine ait çalıma ahlakı sadece o bireyin yaptığı iste başarılı olup olmamasını belirlerken, toplum düzeyinde ise bir toplumda hakim olan çalıma ahlakı anlayışı, o toplumun ve ülkenin ekonomik açıdan ulaştığı gelişmişlik düzeyini de etkileyebilmektedir. Çalışma ahlakı, en basit tanımıyla çalışmaya karşı olumlu tutumlara sahip olmayı ifade eder.

Bir mesleğin, o meslekte liyakat sahibi kişilerce: mesleğin gereklerine, önemine ve onuruna uygun **icra edilmesine** ne denir?

A. Plan yapma
B. Kazanç sağlama
C. Meslek ahlakı
D. Çalışma planı

DOĞRU
CEVAP C

Aşağıdakilerden hangisi sürücülük meslek ahlakı ilkelerinden ***değildir?***

A. Yolculara iyi davranmak
B. İşini zamanında yapmak
C. Kişiye göre davranmak
D. Mesleğine bağlı olmak

DOĞRU
CEVAP C

Aşağıdakilerden hangisi iş ahlakına **uygun olmayan** bir davranıştır?

A. İş yerini doğru şekilde temsil etmek
B. Görevin gereklerini yerine getirmemek
C. Dürüst olmak
D. Sorumlulukları yerine getirmek

YANLIŞ
CEVAP B

Aşağıdakilerden hangisi iş ahlakının iş yaşamındaki etkilerinden ***değildir?***

A. İşin noksansız yapılması
B. Karşılıklı saygı ortamı
C. Üretim miktarının artması
D. Karşılıklı güven ortamı

YANLIŞ
CEVAP C

esrc COM.TR

Aşağıdaki davranışlardan hangisi iş ahlakına ***aykırıdır?***

A. Yolcuların sorularına otobüs şoförünün kaba ve saygısız cevap vermesi

B. Taksicilerin, yabancı turistlerden taksi metre tutarı kadar ücret alması

C. Servis şoförünün, firmaya ait aracı mesai saatleri dışında kullanmaması

D. Kargo çalışanının yükün zarar görmemesi için daha fazla çaba göstermesi

YANLIŞ
CEVAP A

esrc COM.TR

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

15.3- Meslek Etik İlkeleri

Meslek Etik İlkeleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Meslek etiği, bir meslek ile ilgili neyin doğru, neyin yanlış olduğunu belirleyen, o meslekle ilgili bir takım davranış kuralları oluşturan ve mesleğe mensup kişilerin bu davranış kurallarına uymasını zorunlu kılan, uymayanları meslekten çıkaran, hizmet ideallerini koruyan **ilkeler bütünü** olarak ifade edilir.

Meslek Etik İlkeleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Meslek etik ilkeleri beş başlık altında toplanmıştır.

- Doğruluk
- Yasallık
- Yeterlik
- Güvenirlik
- Mesleğe Bağlılık

Meslek Etik İlkeleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Doğruluk: Kişiler yalandan uzak durarak üstlerine ve altlarına tam bir güven sağlamak zorundadır. **İş hayatı içerisinde doğru davranış biçimlerini uygulamak, dürüst, adil, eşit ve tarafsız olmak, yalan söylememek meslek etiğinin temel ilkelerindendir.**

Yasallık : İş hayatında üretilen her türlü malın üretiminde ve çalışanlarla ilgili problemlerin çözümünde **yasalara bağlı kalmak** da mesleki etik ilkelerindendir.

Meslek Etik İlkeleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Yeterlik : İş hayatında her gün sürekli gelişmeler olmaktadır. Bu gelişmeleri takip etmek, kendini yenilemek, iş hayatına uyarlamak mesleki etik ilkeleri arasında önemli yer tutmaktadır.

Meslekte sahip olunan mesleki boyut, o işi yapmak konusunda kişiye toplum içerisinde “uzman”, ”yetkili” veya “yeterli kişi” gibi kimlikler kazandırır. Bir işi yapabilmek için diploma ya da herhangi bir belge almak, gerçekte o kişiye söz konusu işi yapabilme konusunda hak ve yetki verir.

Meslek Etik İlkeleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Güvenirlik : Meslek olarak kabul edilen bütün işlerin kendine özgü etik değer ve ilkeleri vardır. Mesleğin üyeleri bu etik değer ve ilkelere uygun davranmak durumundadırlar. Uygun davranmadıkları durumda meslek etiği ilkeleri devreye girer.

Genel mesleki etik davranış kurallarını şöyle sıralayabiliriz. Yetersiz ve ilkesiz üyeleri meslekten ayırmak, Meslek içi rekabeti düzenlemek, Mesleğin ideallerini korumak. Bu durum meslek türüne, özelliğine hizmet alanına göre çeşitlilik alabilir.

Meslek Etik İlkeleri

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Mesleğe Bağlılık: Mesleki etik ilkelerinden biri de kişinin yaptığı işi önemsemesi ve en iyi şekilde yapmaya çalışmasıdır. Buna kısaca mesleğe bağlılık denir. Kişinin iş hayatı içerisinde sürekli kendini geliştirmesi ve eğitim olanaklarından yararlanması işine verdiği önemi gösterir. Yalnızca kendi gelişimini yeterli görmeyip, meslektaşlarının mesleki gelişimine katkıda bulunmak ta meslek etiği içindedir. Mesleğe bağlılık kişinin işini sevmesine ve huzurlu bir ortamda çalışmasına katkıda bulunur. Bu da verimliliği artırır.

Bir meslek ile ilgili neyin doğru, neyin yanlış olduğunu belirleyen, o meslekle ilgili bir takım davranış kuralları oluşturan ve mesleğe mensup kişilerin bu davranış kurallarına uymasını zorunlu kılan, uymayanları meslekten çıkaran, hizmet ideallerini koruyan **ilkeler bütünü** aşağıdakilerden hangisidir?

A. Meslek etiği
B. Hukuk kuralları
C. Meslek kuralları
D. Örf ve adetler

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Bir yolcunun kişisel ve özel bilgilerinin yolcu rızası dışında **başkalarıyla paylaşılmaması** aşağıdakilerden hangisi ile açıklanır?

A. Meslek etiği
B. Sürüş kuralları
C. Örf ve adetler
D. Görgü kuralları

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Her türlü malın üretiminde ve çalışanlarla ilgili problemlerin çözümünde **kanunlara bağlı kalmak** mesleki etik ilkelerinden hangisidir?

A. Doğruluk
B. Yasallık
C. Güvenilirlik
D. Yeterlik

DOĞRU CEVAP B

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi mesleki etik ilkelerinden ***değildir?***

A. Mesleğe bağlılık
B. Yetersizlik
C. Doğruluk
D. Güvenilirlik

DOĞRU
CEVAP B

Aşağıdakilerden hangisi **etik dışı davranış** olarak sınıflandırılır?

A. İş ilişkilerinde tutarsızlık
B. Doğruluk
C. Tarafsızlık
D. Mesleki sorumluluk

YANLIŞ
CEVAP A

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi meslek ahlakı ilkelerinden biri ***değildir?***

A. Yeterlilik
B. Doğruluk
C. Ayrımcılık
D. Yasallık

YANLIŞ
CEVAP C

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi **meslek ahlakı** ilkelerindendir?

A. Kişiye göre davranmak
B. Verilen görevi yapmamak
C. Mesleğe bağlı olmak
D. Mesleki anlamda yetersiz olmak

DOĞRU
CEVAP C

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi mesleki etik ilkelerinden ***değildir?***

A. Mesleğe bağlılık
B. Doğruluk
C. Mobbing
D. Yasallık

DOĞRU
CEVAP C

Kişinin yaptığı işi **önemsemesi ve en iyi şekilde yapmaya çalışması** mesleki etik ilkelerinden hangisiyle açıklanır?

A. Mesleğe bağlılık
B. Güvenirlik
C. Yasallık
D. Doğruluk

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi etik olmayan davranışlardan ***değildir?***

A. Çalışanlar arasında kayırmacılık yapmak
B. Çalışanlar arasında ayrımcılık yapmak
C. Çalışanlara mobbing uygulamak
D. Mesleki yeterliğe önem vermek

DOĞRU
CEVAP D

Şoförlük mesleğini icra eden Ahmet Bey'in aracına aldığı yükü **zarar vermeden ve zamanında teslim etmesi,** aşağıdaki ifadelerden hangisi ile tanımlanabilir?

A. Meslek etiğine uygun davranma
B. Mesai saatlerine uygun davranma
C. İletişim kurallarına uygun davranma
D. Görgü kurallarına uygun davranma

DOĞRU
CEVAP A

e-src COM.TR

Mesleki sorumluluk, mesleki etik kavramı içinde, profesyonel olarak kendilerine özgü bilgi ve beceriyi kullananlar için bir dizi görevdir. Mesleki sorumluluk, başkaları için veya onlar adına, yargılarda bulunan, benzersiz becerilerini uygulayan ve bilinçli kararlara ulaşan profesyoneller için geçerlidir. Meslektaşlar ve mesleki kuruluşlar tarafından beklenen kişisel, kurumsal ve insani davranış standartlarının bir dizisini kapsar

Aşağıdakilerden hangisi mesleki sorumluluk içerisinde ***sayılmaz?***

A. İşverene karşı sorumluluk
B. Müşteriye karşı sorumluluk
C. Kendine karşı sorumluluk
D. Mesleğine karşı sorumluluk

YANLIŞ
CEVAP C

e-src COM.TR

Şoförlerin Görev ve Sorumlulukları:

•Çalıştıkları araçların bakımından sorumludur,
•Çalıştıkları araçların temizliğinden sorumludur,
•Çalıştıkların araçların lastik durumunu kontrol etmek, bakım ve onarımlarını raporlamaktan sorumludur,
•Rota (yol- güzergâh) planlaması yapmalıdır,
•Emniyet ve trafik kurallarına uygun hareket etmelidir,
•Yolcu taşımacılığında müşterilere karşı güler yüzlü olmalıdır,
•Yoğun trafik temposuna ayak uydurabilmek,
•Aracın muayenesini düzenli olarak kontrol etmek ve yapmak,
•Aracın sigorta ve vergi işlemlerini aksatmamak,
•Belgelerin gerekli kontrollerinden sağlamak görev ve sorumlulukları arasında yer alır.

Aşağıdakilerden hangisi **şoförün sorumlulukları** arasındadır?

A. Aracı kurallara uygun kullanmak
B. Yangın tüplerini doldurmak
C. Ambalajların içini kontrol etmek
D. Taşıma evrakı hazırlamak

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Etik, iş yerindeki bireysel davranışı etkiler. Kurumsal anlamda etik ilkeleri ön planda tutan bir yönetim anlayışı çalışanların verimliliğini artırır. Sorumluluk içerisinde hareket etmelerini sağlar, iş yeri ile bağlarını güçlendirir.

Kurumsal etik ortam için liderin yapması gerekenler şunlardır:

- **Etik ilkeleri herkesin bir numaralı sorunu haline getirir.**
- Herkesi bu konuda sıkı çalışmaya özendirir.
- Bu ilkelere aktif bir ilgi duymayı özendirir.
- Etik davranış sergileme ile performans arasındaki ilişkiye dikkat eder.
- Davranış ve eylemleriyle örnek olur.
- Açık bir iletişim tarzı sergiler.

Kurumsal bir etik anlayışın oluşturulması, kurumsal etik anlayışı hazırlarken, etik ilkelerin herkesin bir numaralı gündemi haline getirilmesini **kim gerçekleştirir?**

A. Firma yetkilisi
B. Görevli
C. Personel
D. Lider

DOĞRU
CEVAP D

e-src COM.TR

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

15.4- Meslek Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Meslek Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

İş hayatında mutlu olmanın temelinde **kişilik, yetenek ve ilgilerimize uygun bir meslek seçmek** yatmaktadır. Bunun için kişinin hem kendisini hem de meslekler dünyasını tanıması gerekir.

Meslek seçiminde dikkat edilmesi gereken hususları şöyle sıralayabiliriz:

Meslek Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

1. **Kişilik özellikleri :** meslek seçiminde kişilik özelliklerinin (cana yakın/mesafeli, yeniliklere açık/gelenekçi, rahat/gergin, özgüveni yüksek/ düşük, işbirliğine inan / rekabetçi, sistemli/plansız, titiz/düzensiz vs.) çok büyük bir önemi vardır. **Kişilik özelliklerine zıt bir mesleğin seçimi bireylerin iş hayatında mutsuz olmalarına neden olmaktadır.**

Meslek Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

2. Yetenekler : Yetenek, meslekteki başarıyı etkileyen etkenlerden biridir ve en temel gerekliliktir. Seçtiği mesleğin gerektirdiği azami yetenek düzeyine sahip olmayan bireyin o meslekte başarılı olması mümkün değildir.

Yetenek, bir kimsenin bir şeyi öğrenme ve yapabilme gücüne denir. Yeteneklerimiz, anne-babamızdan genetik olarak bize aktarılan; doğuştan sahip olduğumuz özelliklerimizdir. Yeteneklerimiz kalıtsal özellikler taşımalarının yanında çevresel koşulların etkisiyle ve eğitimle geliştirilebilen yapıdadırlar.

Meslek Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

3. İlgiler : Meslek seçiminde ilgiler, kişilik özellikleri ve yeteneklerin yanında bir o kadar önem arz etmektedir. İlgi alanınız hoşlandığınız, yaparken mutlu olacağınız, tatmin olacağınız işlerdir.

Bir mesleğe yeteneğiniz varken ilginiz olmayabilir. İlginizin olmadığı bir mesleği seçmeniz ilerde mutsuz olmanıza neden olabilir.

4. Meslek hakkında toplanan bilgiler : Herhangi bir mesleğini seçmeden önce o meslek hakkında muhakkak bilgi toplanmalıdır.

Meslek Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Meslekler hakkında bilgi toplarken dikkat etmeniz gereken hususlar:

- Mesleğin niteliği
- Mesleğin gerektirdiği fiziksel ve kişilik özellikleri, yetenekler
- Mesleğin çalışma ortamı
- Mesleğin geleceği
- Meslekte işe alma koşulları
- Mesleğin avantaj ve dezavantajları
- Mesleğin getirdiği kazanç
- Meslekte kariyer imkânı
- Mesleğin emeklilik koşulları

Aşağıdakilerden hangisi **meslek seçiminde** dikkat edilmesi gerekenlerdendir?

A. Yeteneklere göre meslek seçmek
B. Sadece parası için meslek seçmek
C. Mesleğe ailenin karar vermesi
D. Meslek seçiminde acele karar vermek

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi meslek seçiminde dikkat edilmesi gerekenlerden ***değildir?***

A. Kendini tanımak
B. Yetenekleri tespit etmek
C. İlgi alanlarını belirlemek
D. Parası için meslek seçmek

YANLIŞ
CEVAP D

e-src COM.TR

Kişinin öğrenme, iş yapabilme ve uyum **gücüne** ne denir?

A. Kişilik
B. Yetenek
C. Bilgi
D. İletişim

DOĞRU
CEVAP B

Meslek seçiminde aşağıdakilerden hangisine ***dikkat edilmez?***

A. Çalışma şartları
B. İş bulma olanağı
C. Mesleğin geleceği
D. Üretim miktarı

YANLIŞ
CEVAP D

Meslek seçiminde aşağıdakilerden hangisine daha çok önem verilmelidir?

A. Çalışma saatlerinin fazla olmasına
B. Çalışma şartlarının iyi olmasına
C. Sıradan bir meslek olmasına
D. Kolay bir iş olmasına

DOĞRU
CEVAP B

e-src COM.TR

Meslek seçiminde, aşağıdaki özelliklerden hangisine dikkat etmek ***gerekmez?***

A. Çalışma şartları
B. Çalışma ortamı
C. Firma sayısının çokluğu
D. Kazanç

YANLIŞ
CEVAP C

e-src COM.TR

Meslek seçiminde aşağıdakilerden hangisi ***araştırılmaz?***

A. Çalışma şartları
B. İş bulma olanağı
C. Mesleğin geleceği
D. Çalışma arkadaşları

YANLIŞ
CEVAP D

Aşağıdakilerden hangisi meslek seçimini belirleyen unsurlardan biri ***değildir?***

A. Eğitim
B. Hukuk kuralları
C. Toplumsal değerler
D. Çevre ve aile

YANLIŞ
CEVAP B

esrc COM.TR

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

15.5- Bireyin iş Ortamında Sergilediği Davranışlar

Dürüst İnsanların Özellikleri ve Davranışları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Dürüstlük; doğru olma, özü sözü bir olma, gerçeği gizlememe, içi dışı bir olma, bilineni ve inanılanı olduğundan daha farklı göstermeme gibi söylemlerle ifade edilebilen insani bir değerdir. İnsanların yaşamında önemli bir yere sahip olan dürüstlük, aynı zamanda karakteristik bir özellik olarak da ifade edilebilmektedir. Genellikle dürüst insanlar en güvenilir insanlar olurken, bu insanların toplumdaki yeri de oldukça değerlidir.

Dürüst İnsanların Özellikleri ve Davranışları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Dürüst İnsanların Özellikleri

Dürüst insanlar hayatta ne olursa olsun gerçeği söylemeyi ve yaşamayı tercih eden insanlardır. Bu doğrultuda dürüst insanların özellikleri değişiklik gösterirken, bu insanlar kıyafetlerinden ya da kendisinin dürüst olduğunu ifade eden yazılardan anlaşılmamaktadır.

Dürüst İnsanların Özellikleri ve Davranışları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Dürüst İnsanların Davranışları

Dürüstlük, insan psikolojisi ile yakından ilişkili olan bir durumdur. Dürüst olan, hayatını bu etik prensibe dayalı olan planlayan ve yalandan uzak duran insan, psikoloji açısından sağlıklı olan insandır. Dolayısıyla dürüst olan insanların davranışları da daha sağlıklı gelişmektedir.

Dürüst İnsanların Özellikleri ve Davranışları

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Genel olarak bakıldığında dürüst insanların davranışları tamamıyla gerçeğe, etik ve toplumsal değerlere dayanmaktadır. Daha içten ve samimi davranışlar sergileyen dürüst insanlar, karşısındaki insana değer veren, duygularını düşünen ve aynı zamanda kendini de düşünen, değer veren insanlardır. Bu gibi insanlar yaşamı boyunca daha sağlıklı kararlar alabilmekte ve bunları eyleme dökebilmektedir.

Bireyin iş ortamında **dürüst davranışlar** sergilemesinde etkili olan özellikleri nelerdir?

A. Yaşı
B. Cinsiyeti
C. Eğitim düzeyi
D. Ahlaki olgunluk düzeyi

DOĞRU
CEVAP D

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

15.6- Girişimcilik

GİRİŞİMCİ KİMDİR ?

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Girişimci; Toplumun gereksinim duyduğu, Ürünleri üreterek, Hizmetleri sunarak, Ticaret yaparak, maddi-manevi kazanç sağlamayı hedefleyen ve bu doğrultuda kendi işini kurmak için harekete geçen; iş Fikrini gerçekleştirmek için,

- **Araştırma,**
- **Planlama,**
- **Örgütlenme,**
- **Koordinasyon**

çalışmaları yapan, sonuçta gerekli bilgi-beceri, işyeri, eleman, ekipman vb. girdileri ile finansman kaynaklarını, bir araya getirerek, Kendi işini kuran KİŞİDİR.

I. Organizasyon
II. Araştırma
III. Koordinasyon

Kendi işini kurmak amacı ile harekete geçen girişimci yukarıdakilerden hangilerini yapar?

A. I-II
B. II-III
C. I-II-III
D. I-III

DOĞRU
CEVAP C

Kendi işini kurmak amacı ile harekete geçen girişimci aşağıdakilerden hangisini yapar?

A. Organizasyon
B. Araştırma
C. Koordinasyon
D. Hepsi

DOĞRU CEVAP D

esrc COM.TR

YÖNETİMİN TEMEL FONKSİYONLARI

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Geleneksel anlamda yönetim fonksiyonları beş temel grupta incelenebilir.

- Planlama
- Örgütleme
- Yöneltme
- Koordinasyon
- Denetim

Aşağıdakilerden hangisi yönetimin ana işlevlerinden biri ***değildir?***

A. Organizasyon
B. Planlama
C. Denetim
D. Sürücü eğitimi

YANLIŞ
CEVAP D

Problem Nedir?:
Giderilmek istenen her güçlük bir problemdir. Bir durumun problem olarak tanımlanabilmesi için şu iki koşulu taşıması gerekir.
1. Kişide rahatsızlık uyandırmalı.
2. Birden fazla çözüm yolu olmalı.

PROBLEM ÇÖZME YÖNTEMİ
Problem olan durumun belirlenerek, çözüm yollarının aranması ve problem durumunun aydınlatılması sürecidir.

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Problem Çözmenin Adımları Nelerdir?

Problem Çözme 4 temel adıma sahiptir;

- Problemin tanımlanması
- Alternatif çözümlerin oluşturulması
- Alternatiflerin seçilmesi ve değerlendirilmesi
- Çözümün uygulanması ve takip edilmesi

Aşağıdakilerden hangisi, **problem çözme** süreçlerinden biri ***değildir?***

A. İhtiyaçları Sınıflandırma
B. Muhtemel Çözümler Geliştirme
C. Çözümleri Değerlendirme
D. Sorunu Tanımlama

YANLIŞ
CEVAP A

e-src COM.TR

ARAŞTIRMA

UZMANSRC
Mesleki Eğitim ve Geliştirme Kursu

Problemlere güvenilir çözümler bulmak amacı ile planlı ve sistematik olarak, verilerin toplanması, çözümlenmesi, değerlendirilmesi ve raporlaştırılması sürecine denir.

Problemi etkileyen değişkenler tek tek ya da aralarındaki olası ilişkiler tanımlanmaya çalışılır. Değişkenler olabildiği ölçüde sayısallaştırılmaya çalışılır.

Problemin ne olduğu, hangi değişkenlerden etkilendiği, problemi çözmek için hangi yaklaşımların ele alınabileceği ana hatları ile belirlenmeye çalışılır.

Problemi tanımlamak ve probleme çözüm bulmak amacıyla izlenen **planlı ve sistemli** çalışma sürecine verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

A. Tecrübe
B. Bilgi
C. Araştırma
D. Ahlak

DOĞRU
CEVAP C

Plan, bir işin, bir eserin gerçekleştirilmesi için uyulması tasarlanan düzeni ifade eder.

Planlama Belli bir amaca ulaşmak için ne gibi işlerin yapılacağını, bunların ;

- Hangi sıraya göre,
- Nasıl ?
- Ne zaman
- Ne kadar zamanda

yapılacağını gösteren bir tasarı; tutulacak yolu gösteren bir modeldir. Bir karar alma sürecidir. İşgücünün, personelin, malzemenin, para, yerin ve zamanın etkili ve en ekonomik kullanılmasını sağlar.

“Bir işin, bir eserin **gerçekleştirilmesi için uyulması tasarlanan düzen**” olarak tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A. Denetleme
B. Araştırma
C. Örgütlenme
D. Plan

DOĞRU
CEVAP D

İşlerin aksamadan yürümesi için beklenilmeyen olumsuz gelişmeleri, ortaya çıkmadan önleme ya da çözümlerini önceden düşünüp, **hazırlıklı olma işlemine** ne ad verilir?

A. Plan
B. Denetim
C. Kaynak
D. Yöntem

DOĞRU CEVAP A

e-src COM.TR

Aşağıdakilerden hangisi planlamanın yararlarından ***değildir?***

A. Maliyeti düşürür
B. Zamandan tasarruf sağlar
C. Riski arttırır
D. Aksaklıkları önler

YANLIŞ
CEVAP C

Karar alma süreci, bir veya daha fazla kişinin belirli bir sorun veya durumu ele almak için en iyi seçeneği veya eylem yolunu belirlemek için attığı bir dizi adımdır.

Karar verme sürecinin adımları:

- Karar probleminin tanımlanması;
- Ulaşılmak istenen amaç ve hedeflerin belirlenmesi;
- Problemin çözümü için gerekli olan bilgilerin toplanması;
- Çözüm seçeneklerinin ortaya konması;
- Seçeneklerin uygun karar kriterleri ile değerlendirilmesi;
- Amaca ulaştıracak en uygun seçeneğin belirlenmesi

olarak ifade edilir. Bu süreçler takip edildikten sonra verilen kararın etkili, uygulanabilir ve rasyonel olması ve kararın zamanında alınmış olması hususları değerlendirilir.

Aşağıdakilerden hangisi karar alma davranışı ***değildir?***

A. Sonuçların istenirliğini belirleme
B. Her seçenekte izlenecek yolu belirleme
C. Olası seçenekleri belirleme
D. Düşünmeden hareket etme

YANLIŞ
CEVAP D